

ضوابط و معیارهای فضاهای آموزشی

ضوابط و معیارهای فضاهای آموزشی

نسمه تعالی، ضوابط و معیارهای فضاهای آموزشی خریداری و استیجاری

1. حداکثر تعداد طبقات مورد استفاده آموزشی در دوره های ابتدایی سه طبقه و در دوره راهنمایی و متوسطه 4 طبقه یا احتساب طبقه همکف می باشد.
2. حداقل فاصله مدارس راهنمایی و دبیرستان های غیر انتفاعی و آموزشگاههای علمی آزاد با جنسیت مخالف با همدیگر و یا با مدارس راهنمایی و دبیرستان های دولتی 250 متر از ورودی آنها می باشد.
- تبصره 1:** علاوه بر حفظ فاصله مذکور باید ترتیبی اتخاذ شود که مدارس با جنسیت مخالف نسبت به هم مشرف نباشد.
- تبصره 2:** رعایت فاصله در استقرار مدارس غیرانتفاعی با جنسیت موافق در دوره های مختلف تحصیلی الزامی ندارد.
3. (الف) حریم آموزشگاههای علمی آزاد به شرح زیر می باشد.
حداقل فاصله آموزشگاههای علمی آزاد با آموزشگاه هم دوره با جنسیت موافق 250 متر میباشد.
- تبصره 1:** در صورت موافقت کتبی موسس آموزشگاه دایر نسبت به راه اندازی آموزشگاه جدید مشروط بر هم جنس بودن آنها فاصله مذکور در موارد خاص با تایید شورای نظارت استان به 150 متر کاهش میابد.
- تبصره 2:** رعایت فاصله در مورد آموزشگاههای کنکور، تقویتی و تکدرس یا آموزشگاه زبان خارجی در صورتیکه از یک جنسیت باشند ضرورت ندارد.
4. ظرفیت دانش آموز هر کلاس به ازای سرانه 1 متر مربع در دوره ابتدائی و 1/2 متر مربع در دوره های راهنمایی و متوسطه خواهد بود. حداقل سطح زیر بنای هر کلاس درس نباید از 12 متر مربع کمتر باشد.
5. با رعایت سرانه فوق و تأیید اداره کل نوسازی مدارس تعداد دانش آموزان در هر کلاس بیش از 25 نفر نباشد.
- تبصره:** چنانچه در ساختمان فضایی با ابعاد بزرگتر با رعایت سرانه هر دانش آموز (1 و 2/1 متر مربع) وجود داشته باشد تا سقف 30 نفر برای هر کلاس قابل افزایش می باشد.
6. ظرفیت تعداد دانش آموزان هر مدرسه و تعداد کلاسهای درس متناسب با شرایط فیزیکی ساختمان و رعایت نصابهای فوق توسط اداره کل نوسازی مدارس تعیین و مطابق فرم 4 ضمیمه ابلغ میشود و میبایست در دفتر آموزشگاه نصب گردد.
7. به ازاء هر 30 نفر دانش آموز یک سرویس بهداشتی و یک شیر آبخوری پیش بینی شود.
- تبصره:** سرویس بهداشتی کارکنان مدرسه می بایست از سرویس بهداشتی دانش آموزان مجزا باشد.
8. در زمان بازگشایی مدرسه برای فعالیت آموزشی، تخلیه کامل ملک و سکونت مستأجر و یا هر شخص دیگری (بجز سرایداری) در ساختمان آموزشی الزامی است. در ضمن فضاهای آموزشی باید در نقشه موجود مدرسه توسط اداره کل نوسازی استان مشخص و فضای سرایداری بر 50 متر مربع تعیین گردد.
9. ارتفاع مفید کلاسها حداقل 2/80 متر می باشد.
10. ارتفاع مناسب دیوارها حداقل 3 متر برای مدارس پسرانه حفاظ و توری مناسب بر روی کلیه دیوارهای جانبی توصیه میشود اما در مورد مدارس راهنمایی و متوسط دخترانه ارتفاع دیوارهای جانبی میبایست به نحوی باشد که مانع اشراف همسایندگان بر مدرسه باشد.
11. رعایت اصول ایمنی از جمله موارد زیر به عهده موسس مدرسه میباشد.
 - 11-1: تأمین حفاظ برای پنجره ها، نورگیرهای سقفی، بلحاظ جلوگیری از صدمه دیدن احتمالی دانش آموزان هنگام شکستن شیشه ها
 - 11-2: ایجاد حفاظ برای راه پله ها
 - 11-3: استاندارد بودن لوازم برقی نظیر کلید و پریز
 - 11-4: تأمین حفاظ و دست انداز مناسب برای پشت بام مدرسه
 - 11-5: تأمین وسایل اطفاء حریق، کپسول آتش نشانی و
 - 11-6: بازدید و کنترل در طوقه چاهها و لوازم گرم کننده و سرد کننده
 - 11-7: در صورت وجود استخر در محوطه ملک لازم است ضمن رعایت کلیه موارد ایمنی و نصب حفاظ مناسب و غیره در باقی مانده فضای محوطه امکان استقرار حداقل یک

زمین والیبال به ابعاد 10*20 وجود داشته باشد. در غیر اینصورت لازم است نسبت به پر نمودن استخر به جهت دست آمدن محوطه کافی طبق ضوابط اقدام گردد.

12- در صورتی که مدرسه برای گرمایش از بخاری گازی استفاده می نماید اخذ استعلام از شرکت ملی گاز مبنی بر تأیید سیستم گاز کشی مدرسه از جهت مختلف الزامی است .
تامین وسایل اطفاء حریق، کپسول آتش نشانی و ...

تبصره 1 : استفاده از بخاریهای دیواری با شعله مستقیم ممنوع است .

تبصره 2 : استفاده از چراغهای روشنایی بجز در دفاتر اداری مدرسه در سایر قسمتها ممنوع است .

تبصره 3 : هر گونه تغییر در سیستم گاز کشی مدرسه قبل از تأیید شرکت ملی گاز ممنوع است .

13- پله های موجود در مدرسه باید امکان تخلیه سریع دانش آموزان و مسائل ایمنی را داشته باشد .

14- استفاده از نور طبیعی ضروری است (تابش نور طبیعی از سمت چپ و یا راست به تخته

مناسب تر میباشد .)

15- استفاده از شیشه های مات در طبقاتی که پنجره کلاسها مشرف به خارج و یا منازل مجاور میباشد (بویژه در مدارس دخترانه) تا ارتفاع 1/70 متر الزامی است .

16- در صورتیکه ساختمان دارای پیلوت هم سطح با محوطه با ارتفاع مناسب طبق ضوابط شهرداری باشد و حداقل یک زمین ورزشی (مانند والیبال) با ابعاد زمین 10*20 متر ویژه کلیه مدارس خریداری در دوره های مختلف تحصیلی بوده و برای مدارس ابتدایی استیجاری ابعاد زمین مینی والیبال نباید از 10*16 متر کمتر باشد در محوطه باز مدرسه وجود داشته باشد میتوان پیلوت را جزء حیات مدرسه محاسبه نمود و موسس حق هیچگونه ساخت و سازی را در پیلوت ندارد .

تبصره : چنانچه ابعاد حیاط مدرسه استیجاری در مقاطع راهنمایی و متوسطه که قبل از ارسال آئین نامه مذکور مجوز گرفته اند پاسخگوئی جابجای یک زمین والیبال 10*20 متر نباشد طبق بند 23 آئین نامه با نظر شورای نظارت بر مدارس غیر انتفاعی استان و اخذ تعهد کتبی معتبر از موسس برای ایجاد تسهیلات مناسب به جهت استفاده دانش آموزان از سالنها و یا زمینهای ورزشی منطقه صدور مجوز بلا مانع است .

17- حداقل سرانه حیاط مدرسه به ازاء هر دانش آموز دوره ابتدائی 2/4 متر مربع و هر دانش آموز دوره راهنمایی و متوسطه سه متر مربع تعیین میشود .

18- در مدارس راهنمایی 36 متر مربع فضا برای کارگاه ضروری است و در دوره متوسطه 48 متر مربع فضا برای آزمایشگاه ضروری است .

19- پیش بینی مکانی مناسب برای اقامه نماز به ازاء هر دانش آموز نیم متر مربع ضروری است .

تبصره 1: ظرفیت نماز خانه در دوره های ابتدائی دخترانه و پسرانه بترتیب 1/3 و 1/4 کل دانش آموزان میباشد و در دوره راهنمایی دخترانه و پسرانه بترتیب 1/2 و 1/3 کل دانش آموزان دور دوره متوسطه دخترانه و پسرانه 1/2 کل دانش آموزان تعیین میگردد .

تبصره 2 : برای نمازخانه مدارس ابتدائی حداقل 25 متر مربع و مدارس راهنمایی و متوسطه حداقل 40 متر مربع فضا الزامیست .

20- در مدارس راهنمایی تامین 36 متر مربع فضا برای کارگاه ضروری است . در دوره متوسطه 48 متر مربع فضا برای کارگاه ضروری است مگر آنکه درس کامپیوتر و مبانی انفورماتیک رشته ریاضی و فیزیک دبیرستانها در محلی غیر از مدرسه برگزار شود .

21- حداقل تعداد کلاسهای مدارس ابتدائی، راهنمایی، متوسطه 5 و 3 و 4 میباشد.

22- بررسی استحکام نسبی و اعلام توصیه های ایمنی توسط کارشناسان اداره کل نوسازی مدارس استان با توجه به وضعیت کلی و عمر بنا و بر اساس نقشه های معماری و محاسباتی معتبر آن صورت میگردد و با اخذ برگ گواهی استحکام بنا از مهندس سازه ای که دارای پروانه اشتغال بکار معتبر حداقل پایه دو باشد صورت می پذیرد که برای ساختمانهای استیجاری هر دو سال یکبار برای ساختمانهای خریداری هر 5 سال یکبار مورد تجدید نظر قرار میگردد .

تبصره : موسس موظف است در صورت اخذ گواهی استحکام بنا اصل آن و تصویر پروانه اشتغال به کار مهندس محاسب را به اداره کل نوسازی مدارس استان جهت درج در پرونده ارائه نماید .

• مدارس استیجاری که بر اساس ضوابط قبلی راه اندازی شده اند تا پایان پنج ساله سوم توسعه کشور مشمول دستورالعمل نمی شوند. مشروط به اینکه طبق نظر شورای نظارت بر مدارس غیرانتفاعی استان برای انطباق ساختمان و محوطه مدرسه فعلی با ضوابط ارسال مورد اشاره بعد از پایان برنامه پنج ساله سوم از موسس تعهد نامه معتبر اخذ گردد.

• توجه کارشناسان محترم را به سومین نکته توضیحی ذیل جدول به منظور همکاری لازم با موسسین جلب می نماید .

• جدول مشخصات مدارس غیر انتفاعی (خریداری استیجاری) پیوست دستورالعمل صدرا اشاره اصلاح

• و جدول ضمیمه جایگزین آن میشود .

23- در صورتیکه فضاهای مورد نظر با ضوابط فوق منطبق نباشد شورای نظارت بر مدارس غیر انتفاعی استان با حضور مدیر کل نوسازی مدارس یا نماینده تام الاختیار وی مجاز است ضوابط مربوط به بندهای 13 و 14 و 15 جدول پیوست را در مورد استثنائی و حد اکثر تا 20% تعدیل نماید .

24 نقشه های معماری مدرسه (پس از تغییرات ساختمان) با تعیین دقیق فضاها و ظرفیت آنها در حاشیه نقشه، پس از تأیید کارشناس نوسازی مدارس استان و ممهور نمودن به مهر اداره کل نوسازی در سه نسخه تهیه می شود. یک نسخه در اداره کل نوسازی و یک نسخه در پرونده متقاضی در اداره کل آموزش و پرورش و یک نسخه در دفتر مدرسه نگهداری می شود تا توسط بازرسان آموزش و پرورش برسی و کنترل گردند.

25- بدلیل تنگنایهای ساختمانهای موجود فضاهای زیر قابل ادغام میباشد.

الف) سالن اجتماعات و سالن چند منظوره و نمازخانه

ب) اطاق معلمین، معاونین و مدیر

ج) اطاق مشاورین، مربی پرورشی و مربی ورزش

د) اطاق اداری و اور مالی و دفتری

26- هر گونه تغییر در ساختمان باید با هماهنگی اداره کل آموزش و پرورش و تأیید اداره کل نوسازی مدارس استان باشد.

27- رعایت ضوابط مندرج در این دستورالعمل و جدول ضمیمه توسط اداره کل نوسازی مدارس آموزش و پرورش موسسین و مدیر الزامی است و عدم رعایت آن تخلف محسوب

میگردد.

28- چنانچه ملک معرفی شده دارای مجموع ضوابط دو دوره تحصیلی (ابتدایی و راهنمایی) یا (راهنمایی و متوسطه) مطابق این دستورالعمل باشد تأیید اداره کل نوسازی از حیث موارد فنی و یا تصویب شورای نظارت استان می توان مجوز راه اندازی برای هر دو دوره صادر نمود.

تبصره: درب ورودی زمین ورزشی (حیاط مدرسه) سرویس های بهداشتی و آبخورهای دانش آموزان هر دوره تحصیلی می بایست از یکدیگر مجزا باشد.

نوروزی بوربور

معاون مشارکتهای مردمی شاهد و ایثارگر معاون و رئیس سازمان نوسازی مدارس کشور